

OLIIY TA'LIM JARAYONIDA INTERAKTIV METODLAR ORQALI TALABALARNING KREATIV FIKRLASHINI SHAKLLANTIRISH

Ismoilov Davron Maxmadaliyevich

Ilmiy rahbar: PhD, dots.

Yo'ldosheva Saidabonu Uktam qizi

Magistr:

Annotatsiya. Ushbu maqolada oliy ta'lim jarayonida interaktiv metodlardan foydalanish orqali talabalarda kreativ fikrlashni shakllantirish masalalari yoritilgan. Tadqiqotda kreativ fikrlash tushunchasining pedagogik mohiyati, interaktiv metodlarning o'quv jarayonidagi o'rni hamda ularning talabalarining mustaqil va ijodiy fikrlashiga ta'siri tahlil qilinadi. Shuningdek, interaktiv metodlardan foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishda muhim omil ekanligi asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: interaktiv metodlar, kreativ fikrlash, oliy ta'lim, talaba, ta'lim jarayoni.

ФОРМИРОВАНИЕ КРЕАТИВНОГО МЫШЛЕНИЯ СТУДЕНТОВ В ПРОЦЕССЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ НА ОСНОВЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ

Исмоилов Даврон Махмадалиевич

Научный руководитель: PhD, доцент

Юлдошева Саидабону Уктам кизи

Магистрант:

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы формирования креативного мышления студентов в процессе высшего образования на основе использования интерактивных методов обучения. Анализируется педагогическая сущность креативного мышления, роль интерактивных методов в учебном процессе и их влияние на развитие самостоятельного и творческого мышления студентов. Обоснована значимость интерактивных методов в повышении эффективности обучения.

Ключевые слова: интерактивные методы, креативное мышление, высшее образование, студент, учебный процесс.

DEVELOPING STUDENTS’ CREATIVE THINKING THROUGH INTERACTIVE METHODS IN HIGHER EDUCATION

Ismoilov Davron Maxmadaliyevich

Scientific supervisor: PhD, Associate Professor

Yuldosheva Saidabonu Uktam qizi

Master’s student:

Annotation. *This article examines the formation of students’ creative thinking in the higher education process through the use of interactive teaching methods. The pedagogical essence of creative thinking, the role of interactive methods in the learning process, and their impact on the development of students’ independent and creative thinking are analyzed. The effectiveness of interactive methods in improving the quality of education is substantiated.*

Keywords: *interactive methods, creative thinking, higher education, student, learning process.*

Kirish. Zamonaviy oliy ta’lim tizimida mutaxassislarni tayyorlash jarayoniga qo’yilayotgan talablar tobora ortib bormoqda. Bugungi kunda ta’lim jarayonida faqat tayyor bilimlarni o’zlashtirgan emas, balki mustaqil fikrlay oladigan, muammolarga ijodiy yondasha oladigan, yangicha qarorlar qabul qilishga qodir shaxslarni tayyorlash muhim vazifaga aylangan. Shu sababli talabalarda kreativ fikrlashni shakllantirish oliy ta’limning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi.

Ushbu vazifani amalga oshirishda interaktiv metodlar muhim pedagogik vosita sifatida namoyon bo’ladi. Chunki interaktiv metodlar ta’lim jarayonida talabalarning faolligini oshirish, ularni mustaqil va ijodiy fikrlashga undash imkonini beradi.

Nazariy qism. Kreativ fikrlash shaxsning muammolarga noodatiy yondashish, yangi g’oyalar ilgari surish va mavjud bilimlardan samarali foydalanish qobiliyatini ifodalaydi. Ta’lim jarayonida kreativ fikrlashni rivojlantirish talabalarning intellektual faolligini oshirish bilan bevosita bog’liq.

Interaktiv metodlar esa ta’lim oluvchi va o’qituvchi o’rtasidagi faol hamkorlikka asoslangan bo’lib, o’quv jarayonining subyekt-subyekt xarakterini ta’minlaydi. Ushbu metodlar orqali talabalar muloqotga kirishadi, fikr almashadi, o’z nuqtai nazarini himoya qiladi va boshqalarning fikrini tahlil qiladi (1-rasm).

Interaktiv metodlarga quyidagilarni kiritish mumkin:

1-rasm. Oliy ta’lim jarayonida interaktiv metodlar asosida talabalarning kreativ fikrlashini shakllantirish modeli

- “Aqliy hujum” (brainstorming);
- Munozara va bahslar;
- Rolli o’yinlar;
- Keys-stadi (case study);
- Guruhiy va juftlikda ishlash.

Mazkur metodlar talabalarning fikrlash jarayonini faollashtiradi va ularni ijodiy izlanishga undaydi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Pedagogika fanida kreativ fikrlash va interaktiv metodlar masalasi ko’plab olimlar tomonidan o’rganilgan. Tadqiqotlarda interaktiv metodlarning ta’lim samaradorligini oshirishdagi ahamiyati, talabalarning mustaqil va ijodiy fikrlashini rivojlantirishdagi roli ta’kidlanadi. Adabiyotlar tahlili shuni ko’rsatadiki, interaktiv metodlar talabalarning bilimlarni chuqurroq o’zlashtirishiga va o’quv jarayoniga qiziqishini oshirishga xizmat qiladi.

Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot davomida quyidagi metodlardan foydalanildi: pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish; ta’lim jarayonini kuzatish; taqqoslash va

umumlashtirish; nazariy xulosalar chiqarish. Mazkur metodlar interaktiv metodlarning kreativ fikrlashni shakllantirishdagi o'rnini aniqlash imkonini berdi.

Xulosa va takliflar. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, oliy ta'lim jarayonida interaktiv metodlardan foydalanish talabalarda kreativ fikrlashni shakllantirishda samarali hisoblanadi. Ushbu metodlar talabalarni faol o'quv jarayoniga jalb etadi, mustaqil va ijodiy fikrlashga undaydi. dars jarayonlarida interaktiv metodlardan muntazam foydalanish; talabalar faolligini oshiruvchi mashg'ulotlarni ko'paytirish; kreativ fikrlashni rivojlantirishga yo'naltirilgan topshiriqlarni joriy etish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni.
3. Abdullayeva D.N. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interaktiv ta'lim metodlari. – Toshkent: Fan, 2019.
4. Ximmataliyev D.O. Ta'lim jarayonida interaktiv metodlardan foydalanish. – Toshkent: O'qituvchi, 2020.
5. Karimov I.A. Barkamol avlod – O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. – Toshkent: Ma'naviyat, 1997.
6. Joyce B., Weil M., Calhoun E. Models of Teaching. – Boston: Pearson Education, 2018.
7. Torrance E.P. Creative Thinking in Education. – New York: McGraw-Hill, 2004.
8. Guilford J.P. The Nature of Human Intelligence. – New York: McGraw-Hill, 1986.
9. Prince M. Does Active Learning Work? A Review of the Research. Journal of Engineering Education, 2004.